

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 104.

34te Møde.

Livsbagen den 19de Marts.

(Fortf.)

Ordføreren (fortsat): Jeg troer, det vil forsvinde meget snart, om man endogsaa albeles Intet gjorde, men en saadan Bestemmelse vilde indeholde et forøget Motiv dertil, det vil idetmindste fra Jorddrottens Standpunkt blive mere paatrængende at forene sig om Hovoriets Ophævelse, naar han dog seer, at han maa miste den ene Hovorigjørende efter den anden. At han iøvrigt skulde blive mere bebyrdet derved end ved Lovforslaget, det kan jeg just ikke med den ærede Taler indrømme, thi han har det dyg i ethvert Tilfælde i sin Magt at bestemme Hovoriets Vederlag, hvilket er en stor Fordeel, og derhos vil det vel heller ikke være saa overordentlig besværligt for ham, om enkelte Gaarde efterhaanden gik ud af de Hovorigjørendes Tal, at han da selv, som i mange andre Tilfælde er sleet, udreder den Deel af Hovoret, som faldt paa denne Gaard. Men jeg troer, at dette Middel, der, om jeg ikke husker feil, tidligere har været bragt i Forslag i Stænderne, vil føre til Maalet, naaget jeg ikke troer, at det skulde være nødvendigt, siden der er Motiver nok for begge Parter til at gaae ind paa Hovoriets Ophævelse, og denne Sag, der er fremmet temmelig betydeligt i den senere Tid, vistnok vilde have været fremmet endnu mere, dersom ikke en Tanke, der var opstaaet hos en stor Deel af Bondestanden, at de kunne vente, at de contractmæssige Forhold skulde blive omdannede ved Lov, havde gjort dem mindre villige til at forene sig mindeligt derom, end de ellers vilde have været. Jeg skal ikke paa Sagens nærværende Standpunkt indlade mig i Enkelthederne, hvortil jeg heller ikke er berettiget, men dog blot tale om et Par Punkter, der staae i uadskillig Forbindelse med det hele Sy-

stem om Hovoriets tvungne Afløsning, nemlig jeg skal gjøre nogle faa Bemærkninger angaaende Indretningen af de Domstole eller Commissioner, der skulle bestemme Vederlaget. Hvad Sammensætningen af den Commission angaaer, som fra først af skal bestemme Godtgjørelsen, forekommer det mig, at den er lidet tilfredsstillende. Der er en Voldgiftsmand for hver af Parterne og en Formand, og det er høist sandsynligt, at, da hver Part skal vælge sin Voldgiftsmand, den Mand, om hvem han veed, at han vil sørge for hans Interessse, og da vil Resultatet blive, at Formanden maa gjøre Udslaget, og man kunde i det mindste befrygte, at Sagen saaledes bliver lagt i Formandens Hænder. Hvad iøvrigt disse Voldgiftsmand angaaer, saa forekommer det mig, at der dog er langt større Betyggelse ved, at man bliver ved Lovudkastet; at nemlig Indenrigsministeren skulde forfatte en Liste over de Mænd, der maatte bruges til Voldgiftsmand, grundet paa de Valg, som sleet af de enkelte Sogneforstandere. Naar man kunde af de mangfoldige Medlemmer, der udnævnes af de forskjellige Sogneforstanderskaber, vælge til Voldgiftsmand hvem man vilde, vilde der vistnok være en Mængde Menneker, hvis afgjorte Tilbøjelighed til et Parti er saa given, at man forud vil kunne see, at hver Voldgiftsmand vil holde med sin Part. Der vilde dog opnaaes en meget større Garantie, naar Indenrigsministeren blandt det store Antal, der blev udseet af Sogneforstanderskaberne, kunde udnævne et vist Antal, mellem hvilke Parterne havde at søge deres Voldgiftsmand. Det siges vel, at Indenrigsministeren ikke kan have personligt Kjendskab nok til at sjeelne imellem dem; men det skulde dog være underligt, om han ikke, naar en saadan Liste blev forelagt, skulde have en Mængde personlige Kjendskab til Forholdene og Stillingen, som han ogsaa kunde sørge ved, at han raadførte sig med kyndige Folk,